

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Stern Sándor ügyvéd (6600 Szentés, Tóth J. u. 2/A.) által képviselt felperes neve (felperes címe)felperesnek, a KERSZI Kereskedelmi és Pénzügyi Szervezési Tanácsadó Rt. (1134 Budapest, Klapka u. 6.; felszámolóbiztos: Gyalai Katalin) megbízásából eljáró Dr. Szalayné Dr. Szántai Katalin ügyvéd (5000 Szolnok, Vas u. 4.) által képviselt I.r. alperes neve (I.r. alperes címe) I.r. és az AFI Felszámoló és Vagyonkezelő Zrt. (1055 Budapest, Szent I. krt. 1. I/3.; felszámolóbiztos: Erdélyi Csaba) által képviselt II.r. alperes neve (II.r. alperes címe) II.r. alperes ellen, vállalkozói díj megfizetése iránt indított perében, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 2008. szeptember 17-én meghozott 8.G.20.316/2008/8. számú ítélete ellen, a felperes részéről 11. sorszámon benyújtott fellebbezés és az I.r. alperes részéről előterjesztett csatlakozó fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Debreceni Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben, a következők szerint változtatja meg:

A felperes javára a II.r. alperest kötelezi arra, hogy 15 napon belül fizessen meg 7 935 074 (Hétmillió-kilencszázharmincötezer-hetvennégy) Ft-ot annak az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított időponttól járó, ott meghatározott mértékű késedelmi kamatával.

Az I.r. alperest pedig arra kötelezi, hogy a 7 935 074 (Hétmillió-kilencszázharmincötezer-hetvennégy) Ft-ból és annak késedelmi kamatából álló tartozásból akkor, olyan összeget fizessen meg a felperesnek, amennyi az a II.r. alperestől nem térül meg.

A felperes keresetét ezt meghaladóan utasítja el.

Mellózi az I.r. alperesnek a 45 m³-es szóókád kijavítására, valamint a II.r. alperes javára elsőfokú perköltség fizetésére kötelezését.

Kötelezi a II.r. alperest is, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 244 380 (Kettőszáznegyvennégyezer-háromszáznolcvan) Ft elsőfokú részperköltséget.

Az I.r. alperes által az államnak megfizetendő feljegyzett kereseti eljárási illeték összegét 245 600 (Kettőszáznegyvenötezer-hatszáz) Ft-ra leszállítja és

kötelezi a II.r. alperest is, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra -245 600 (Kettőszáznegyvenötezer-hatszáz) Ft feljegyzett kereseti illetéket.

Kötelezi az alpereseket, hogy külön-külön fizessenek meg a felperesnek 15 nap alatt 100 000 - 100 000 (Egyszázezer-Egyszázezer) Ft másodfokú részperköltséget.

A Debreceni Ítéltábla az állam javára - külön felhívásra - a felperest 145 600 (Egyszáznegyvenötezer-hatszáz) Ft, az alpereseket pedig külön-külön 274 900 - 274 900 (Kettőszázhetvennégyezer-kilencszáz - Kettőszázhetvennégyezer-kilencszáz) Ft összevont fellebbezési és csatlakozó fellebbezési eljárási illeték megfizetésére kötelezi.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A 2002. augusztus 16-án megkötött vállalkozási szerződésben a II.r. alperes megrendelte, az I.r. alperes pedig elvállalta a II.r. alperes ... sajtüzemének teljes rekonstrukciója kivitelezését bruttó 228 100 000 Ft egyösszegű vállalkozói díjért, 2004. június 30-i teljesítési határidővel.

A rekonstrukciós munka keretében az I.r. alperes a felperes jogelődjével különböző méretű szókádak saválló acélanyaggal történő bélelésére, illetőleg más berendezési tárgyak ugyanilyen anyagból történő gyártására alvállalkozói szerződéseket kötött.

A felperes jogelődje az alvállalkozási szerződés tárgyát képező munkát elvégezte, az azok alapján kiállított számlái ellenértékét azonban az I.r. alperes 11 695 174 Ft összegben nem egyenlítette ki. Ezért a felperesi jogelőd 2004. október 14-én az I.r. alperes ellen fizetési meghagyás kibocsátását kezdeményezte, 11 695 174 Ft vállalkozói díj, annak 2004. május 25-től a kifizetésig járó, törvényes mértékű kamata és eljárási költsége megfizetésére kötelezése iránt. Az I.r. alperes ellentmondása folytán perré alakult eljárásban a felperes jogelődje a keresetét kiterjesztette a II.r. alperesre is. Arra hivatkozott, hogy a 2004. szeptember 14-én aláírt engedményező okirattal az I.r. alperes a ... sajtüzem rekonstrukciójára megkötött vállalkozási szerződés alapján a II.r. alperessel szemben fennálló 20 481 683 Ft, illetve 17 143 042 Ft követeléseiből 13 000 000 Ft összegű követelését a jogelődjére engedményezte, a számláját azonban egyik alperes sem egyenlítette ki. A jogelőd felperes kereseti kérelme a II.r. alperessel szemben „ugyanaz” volt, mint az I.r. alperessel szemben.

Az alperesek az ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték.

Az I.r. alperes arra hivatkozott, hogy közte és a jogelőd felperes között érvényes engedményezési szerződés jött létre, így neki a felperes jogelődje felé már semmilyen fizetési kötelezettsége nincs, hanem az alvállalkozói díjat a II.r. alperesnek kell megfizetnie.

Arra hivatkozással pedig, hogy a felperesi jogelőd az alvállalkozási szerződést hibásan teljesítette, bejelentette, hogy a hibás teljesítés miatti szavatossági-, illetve jótállási igényeit beszámítási kifogásként érvényesíteni kívánja és kérte a jogelőd felperesnek a hiba kijavítására kötelezését is.

A II.r. alperes a perben azzal védekezett, hogy őt az engedményezésről nem értesítették. A jogelőd felperessel közvetlen jogviszonyban nem állt, ezért a marasztalására irányuló kereseti követelés „perttechnikailag” megalapozatlan. A II.r. alperes hivatkozott a kereset anyagi jogi megalapozatlanságára is. Állította, hogy az I.r. alperes teljesítése - amelyhez az

I.r. alperes a jogelőd felperest teljesítési segédként vette igénybe - hibás volt, a megrendelt mű ugyanis nem a szerződésben meghatározott minőségben készült el. Az ezzel kapcsolatos igényeit azonban a II.r. alperes külön perben kívánja az I.r. alperessel szemben érvényesíteni.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás lefolytatását követően 2007. február 7-én meghozott .../47. sorszámú ítéletében az I.r. alperest a jogelőd felperes javára 10 935 074 Ft és annak 2004. május 25-től a kifizetésig járó - az ítéletben meghatározott mértékű - késedelmi kamatai megfizetésére kötelezte. Ezt meghaladóan az I.r. alperessel szemben előterjesztett keresetet elutasította. A II.r. alperessel szemben pedig a jogelőd felperes teljes keresetét utasította el.

Kötelezte ugyanakkor „a felperest, hogy a 45 m³-es sózókád bélését 60 napon belül bontsa le és készítse újra”. Az I.r. alperest a (jogelőd) felperes javára 244 380 Ft, a II.r. alperes javára pedig 249 745 Ft perköltség megfizetése, az állam javára pedig a (jogelőd) felperest 210 570 Ft, az I.r. alperest pedig 491 330 Ft eljárási illeték megfizetésére is kötelezte.

Az elsőfokú bíróság a II.r. alperessel szemben előterjesztett teljes keresetet elutasító döntését azzal indokolta, hogy az engedményezési szerződés szerint a kötelezett értesítésére köteles I.r. alperes nem tájékoztatta a II.r. alperest az engedményezés tényéről, ezért a II.r. alperes az engedményezési szerződés alapján a (jogelőd) felperes számára teljesíteni nem köteles.

Az elsőfokú bíróság **F.F.** igazságügyi szakértő kiegészített szakértői véleménye alapján megállapította, hogy a jogelőd felperes hibásan teljesített, mert a 45 m³-es sózókád több helyen korrodált és ki is lyukadt. A 29 m³-es puffer sózókád is, valamint szállítóeszközök is több helyen korrodáltak. A hibák 25%-ban tervezői hiányosságokra, 75%-ban azonban kivitelezési hibákra vezethetők vissza.

A jogelőd felperes hibás teljesítésére tekintettel az elsőfokú bíróság alaposnak találta az I.r. alperesnek beszámítási kifogásként előterjesztett, a nem javítható hibák miatti árleszállítás iránti, valamint a 45 m³-es sózókád bélelésének kijavítása iránti szavatossági igényét. Ezért a felperes kijavításra történő kötelezésén túl a tervezői közrehatást is figyelembe véve a beszámítható árleszállítás összegét 760 000 Ft-ban állapította meg és az I.r. alperest a jogelőd felperes javára ezzel az összeggel csökkentett összegű, 10 935 074 Ft vállalkozói díj megfizetésére kötelezte.

A Debreceni Ítéltábla ezt az ítéletet hatálytalannak nyilvánította, a .../5. számon 2008. február 19-én meghozott végzésében amiatt, hogy az elsőfokú bíróság a határozatát a cégnyilvántartásból 2006. június 8-án törölt felperesre vonatkozóan hozta meg. Az elsőfokú bíróság a félbeszakadás megállapítása után a pert a felperes jogutódjának perbelépésével folytatta és a 2008. szeptember 17-én meghozott .../8. számú ítéletével a peres felek jogvitáját a korábbi - hatálytalan - ítéletében foglaltakkal mindenben megegyezően bírálta el.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben az elsőfokú bíróság ítéletének részben történő megváltoztatását, az I.r. alperesnek további 760 100 Ft és annak „az ítéletben meghatározott mértékű kamatai”, továbbá a II.r. alperesnek is a 11 695 174 Ft marasztalási összeg és annak késedelmi kamatai megfizetésére kötelezését,

valamint a 45 m³-es sózókád béléseinek 60 napon belül történő lebontására és újrakészítésére vonatkozó kötelezése mellőzését kérte. A korábban meghozott ítélet ellen is előterjesztett fellebbezésével azonos tartalmú jogorvoslati kérelmének indokai szerint az elsőfokú bíróság alaptalanul mellőzte a II.r. alperes marasztalását az engedményezéssel összefüggésben elfoglalt téves jogi álláspontja miatt. Emellett azt is tévesen - aggályos szakértői vélemény alapján - állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a szerződést (a jogelődje) hibásan teljesítette. Sérelmezte, hogy a bíróság által kirendelt szakértő és az általa meghozott szakértői intézet által készített szakértői vélemények közötti ellentmondást az elsőfokú bíróság nem oldotta fel, ugyanakkor az elsőfokú bíróság elutasította a más szakértő kirendelésére irányuló indítványát is. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen alkalmazta a bizonyítási kötelezettség és a bizonyítási teher szabályait is a per sor.

Az I.r. alperes a felperes fellebbezésére vonatkozó ellenkérelmében a keresetet 760 100 Ft (helyesen: 760 000 Ft) tekintetében elutasító döntés helybenhagyását kérte. Ezt meghaladóan pedig csatlakozó fellebbezést terjesztett elő, amelyben maga is elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását kérte „a felperes által kérelmezetten”, tehát akként, hogy a bíróság a 11 695 174 Ft és késedelmi kamatai megfizetésére ne őt, hanem a II.r. alperest kötelezze. Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróságnak az engedményezéssel összefüggő jogi álláspontja nem volt helytálló. A felperes ugyanis az elsőfokú eljárás során bizonyította, hogy ő az engedményezésről értesítette a II.r. alperest. Ezzel pedig a kötelezettnek a Ptk. 328.§-ában megkívánt értesítése megtörtént. Erre tekintettel megalapozatlan volt az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy a II.r. alperes az engedményezési szerződés alapján a felperes részére nem volt köteles teljesíteni. Álláspontja szerint ettől független kérdés az ugyanakkor, hogy a felperes követelésével szemben a II.r. alperes is kifogásként hivatkozhatott a felperes hibás teljesítésére és ezekből beszámítási igényeket is előterjeszthetett. Ezzel összefüggésben azonban előadta, hogy az általa a II.r. alperes, mint megrendelő ellen vállalkozói díj megfizetése iránt indított másik perben a II.r. alperes a teljesítésének elmaradását forráshiánnyal indokolta. Az I.r. alperes is csatlakozott a felperesnek ahhoz a fellebbezési állításához, hogy a hibás teljesítést illetően az elsőfokú eljárás során nem történt meg a tényállás megfelelő tisztázása és - álláspontja szerint - a felperesnek az új szakértő kirendelése iránti indítványa is megalapozott volt.

A II.r. alperes a fellebbezésre és a csatlakozó fellebbezésre nem tett észrevételt.

A peres felek a másodfokú eljárás során tárgyalás tartását nem kérték. Ezért a Debreceni Ítéletábrla a felperes fellebbezését és az I.r. alperes csatlakozó fellebbezését tárgyaláson kívül bírálta el, a Pp. 256/A.§ (1) bekezdésének f) pontja és a (3), (4) és (6) bekezdései alapján.

A felperes fellebbezése túlnyomó részét illetően alapos. Az I.r. alperes csatlakozó fellebbezése pedig a nagyobb részében alaptalan volt.

A másodfokú bíróság az I.r. alperes csatlakozó fellebbezési kérelmét - tartalma szerint - az elsőfokú bíróság ítéletének részben történő megváltoztatására irányuló, a vele szemben előterjesztett valamennyi kereseti kérelem elutasítása iránti jogorvoslati kérelemnek tekintette és ilyenként bírálta el, mivel arra az I.r. alperesnek a jelen perben nem volt eljárásjogi lehetősége, hogy a bíróság döntéseként ő kérhesse a II.r. alperes marasztalását. Arra ugyanis kereset, vagy viszontkereset előterjesztésére lett volna szükség. A pert azonban nem az I.r. alperes indította, viszontkeresetet pedig csak a felperessel szemben lett volna jogosult előterjeszteni. Mindezekből következően az I.r. alperes az elsőfokú bíróság ítélete ellen a II.r. alperes marasztalása iránti fellebbezési kérelmet jogszerűen nem terjeszthetett elő. A Pp. 244.§ (1) bekezdése szerint pedig a fél csak olyan kérelem tekintetében élhet - az egyéb feltételek megléte esetén is - csatlakozó fellebbezéssel, amelyre vonatkozóan fellebbezés előterjesztésére is jogosult lenne.

Mind a fellebbezés, mind a csatlakozó fellebbezés alapos volt tekintetben, hogy az elsőfokú bíróság az engedményezés jogkövetkezményeit illetően a Ptk. 328.§-ának téves értelmezése miatt téves jogi következtetésre jutott. A Debreceni Ítéltábla az e körben helyesen megállapított tényállást az előtte folyamatban lévő másik peres eljárásból szerzett hivatalos tudomása alapján azzal egészíti ki, hogy a II.r. alperes ...i sajtüzemének rekonstrukciója során elvégzett munkák ellenértékének megfizetése iránt az I.r. alperes (mint fővállalkozó) pert indított a II.r. alperes (mint megrendelő) ellen, 72 000 000 Ft vállalkozói díj és járulékai megfizetése iránt, amely perben a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 2008. február 4-én meghozott .../35. számú ítéletében kötelezte a II.r. alperest (...i II.rendű alperes neve „fa”-t), hogy fizessen meg a felperesnek (...i jelen perbeli I.r. alperesnek) 9 204 338 Ft-ot és annak késedelmi kamatait. Ezt meghaladóan pedig az elsőfokú bíróság felperes keresetét is és az alperes viszontkeresetét is elutasította. A hivatkozott ítélet indokolásában az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a szózákadak, szózákonténerek, konténerekocsik, formatároló-kocsik, átrakóállványzatok, átrakókocsik tekintetében a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróságon másik (a jelen) per indult, ezért az elsőfokú bíróság a mellőzte a jelen per tárgyát képező vitával összefüggésben a bizonyítást és a tényállás megállapítását mellőzte. A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság .../35. számú ítélete ellen benyújtott fellebbezések folytán a Debreceni Ítéltáblán a másik per számon van folyamatban.

Az így kiegészített tényállás figyelembevételével is alapos a felperes fellebbezése az elsőfokú bíróság ítéletének a II.r. alperessel szembeni keresetét elutasító rendelkezését és az ítéletben kifejtett indokait támadó részében.

A Ptk. 328.§ (1) bekezdése szerint az engedményezés olyan szerződés, amellyel a jogosult a követelését másra ruházza át. E jogviszonyban az átruházó, a korábbi jogosult az engedményező, a követelés megszerzője, az új jogosult pedig az engedményes. Az engedményezési szerződés létrejöttéhez a kötelezett hozzájárulására nincs szükség. A Ptk. 328.§-ának (3) bekezdése azonban előírja, hogy az engedményezésről a kötelezettet értesíteni kell. Az engedményezéssel (amellyel az engedményes a régi jogosult helyébe lép), a Ptk. 329.§ (1) bekezdése szerint átszállnak az engedményesre a követelést biztosító zálogjogból és kezességből eredő jogok is. A kötelezettel szemben azonban az engedményezés csak az arról kapott értesítéssel válik hatályossá.

Az adott esetben az elsőfokú bíróság tévesen tulajdonított ügydöntő jelentőséget annak, hogy az I.r. alperes, mint engedményező részéről a II.r. alperes, mint kötelezett értesítése elmaradt az engedményezésről. A peres felek ugyanis sem az elsőfokú eljárás során, sem a fellebbezési eljárásban nem tették vitássá azt, a felperes részéről okirattal is bizonyított tény, hogy a felperes és az I.r. alperes között az engedményezési szerződés 2004. szeptember 14-én érvényesen létrejött. Az engedményezési szerződés alapján pedig - a felek eltérő rendelkezése hiányában - az I.r. alperesnek a II.r. alperessel szembeni a szerződésben meghatározott követelése a szerződés megkötésének napján átszállt a felperes jogelődjére, mint engedményesre, attól függetlenül, hogy a szerződő felek a II.r. alperest, mint kötelezettet az engedményezésről értesítették-e, vagy sem. Az értesítésnek ugyanis csak abból a szempontból volt (lett volna) jelentősége, hogy a kötelezett kötelelemmegszüntető hatállyal kinek teljesíthetett. Amennyiben tehát a II.r. alperes állításának megfelelően az engedményezésről való értesítése a jelen perindítást megelőzően valóban egyik szerződő fél részéről sem történt meg, annak csupán az volt (lehetett volna) a következménye, hogy a II.r. alperes az értesítése időpontjáig kötelelemmegszüntető hatállyal az eredeti jogosultnak, az I.r. alperesnek lett volna jogosult teljesíteni. A II.r. alperes azonban az engedményezett követelést illetően a jelen perben az I.r. alperes részére történt teljesítésre nem hivatkozott. (Nem volt ilyen állítása a II.r. alperesnek az ellene az I.r. alperes által a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróságon számon indított perben sem, ellenkezőleg, az abban a perben meghozott 35. sorszámú ítéletből éppen az állapítható meg, hogy a felek nem tették az ott elbírálni kért elszámolási vitájuk részévé a jelen per felperesének munkavégzésével összefüggésben kialakult jogvitájuk rendezését.)

Tény ugyanakkor, hogy a II.r. alperes a jelen perben 2005. május 15-én kézhez vette a felperes keresetlevelét, amelyből az engedményezésről már kétséget kizáróan értesült.

Az engedményezésről való értesülését követően pedig (tehát 2005. május 15-től kezdődően) a II.r. alperes a Ptk. 328.§-ának (4) bekezdése szerint kötelelemmegszüntető hatállyal már csak a felperesnek teljesíthetett (volna).

Ezért az adott esetben szükségtelen volt az elsőfokú bíróság részéről annak a vizsgálata és megállapítása, hogy az I.r. alperes korábban értesítette-e a II.r. alperest az engedményezésről, és nem volt jelentősége annak sem, hogy az értesítés a felperes részéről a II.r. alperes felé közvetlenül is megtörtént-e, mivel a II.r. alperes a felperes keresetével szemben annak átvételétől kezdődően az értesítés elmaradására hivatkozással eredményesen már nem védekezhetett.

Mindezekre tekintettel tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a felperes teljes keresetét elutasította a II.r. alperessel szemben az ítéletében kifejtett indokokkal.

Alaptalan volt ugyanakkor a felperesnek az a fellebbezési kérelme, amelyben a II.r. alperest a teljes kereseti kérelme szerint kérte marasztalni.

A Ptk. 329.§ (3) bekezdése szerint ugyanis a kötelezett az engedménnyel szemben is érvényesítheti azokat a kifogásokat és beszámíthatja azokat az ellenköveteléseket, amelyek az engedményezővel szemben az értesítéskor már fennállt jogalapon keletkeztek. A Ptk.

329.§ (1) és (3) bekezdéseinek helyes értelmezése szerint az engedményezés az eredeti jogviszony tartalmát nem változtatja meg, a kötelezett helyzetét azonban nem teheti terhesebbé és az engedményes számára sem biztosít többletjogokat. Ebből következően a vállalkozói díj engedményezése esetén az engedményes a kötelezettel szemben csak olyan összegben érvényesíthet díjkövetelést, amilyen összegben az az engedményezőt (a vállalkozót) is megilletné. A megrendelő (a díjkövetelés kötelezettje) tehát az engedményesnek is csak olyan összegben köteles teljesíteni, amely összeg a szerződés teljesítése alapján a vállalkozót megilletné. (BH.2004.410.)

A felperes a fellebbezésében (és az I.r. alperes is a csatlakozó fellebbezésében) az elsőfokú bíróság által lefolytatott szakértői bizonyítás eljárási szabályainak megsértését, valamint a bizonyítás eredményének téves mérlegelését állította, és arra tekintettel sérelmezte a keresete részben történt elutasítását. A perbeli adatok alapján azonban a másodfokú íráság kétséget kizáróan megállapíthatónak találta, hogy az elsőfokú bíróság a fellebbezésben (csatlakozó fellebbezésben) állított eljárási szabálysértéseket nem követte el.

Az elsőfokú bíróság a szakértői bizonyítást a Pp. 177.§ (1) bekezdésében foglaltak szerint annak megállapítása céljából folytatta le, hogy a felperes - az alperesek perbeli állításainak megfelelően - hibásan teljesített-e. A szakértőként kirendelt **F.F.** igazságügyi szakértő által elkészített szakértői véleményt a II.r. alperes elfogadta. A felperes azonban - a magánfelkérésére a ...Tanszék által készített szakmai állásfoglalásra hivatkozással - vitatta az abban tett megállapítások helyességét. A bírósági gyakorlat következetes ate tekintetben, hogy az egyik peres fél felkérésére (megbízása alapján) közreműködő szakértő által készített véleményt (magánszakértői véleményt) csak mint a fél személyes előadását, szakmai véleményét lehet a perben figyelembe venni. (BH.1996.102.)

Ez azonban nem zárja ki a magánszakértői vélemény alkalmasságát arra, hogy aggályossá tegye a bíróság által kirendelt szakértő véleményét, ahhoz azonban az szükséges, hogy a magánszakértői vélemény a jogvita érdemi eldöntésére kiható lényeges kérdésekben ellentétben álljon a kirendelt szakértő véleményével. Ilyen esetben valóban felmerülhet a kirendelt szakértő és a magánszakértő megállapításai és véleménye közötti eltérés, illetőleg ellentmondás feloldásának szükségessége, amelyet a szakértők személyes meghallgatásával lehet megkísérelni. (BH.1999/365., 1999/405.)

Az adott ügyben azonban a Debreceni Ítéltábla egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a perben kirendelt igazságügyi szakértő véleményével, nyilatkozatával összefüggésben további bizonyításra nem volt szükség.

A másodfokú bíróság is elfogadhatónak találta **F.F.** szakértőnek a magánszakértői vélemény (állásfoglalás) ismeretében tett azt a nyilatkozatát, amelynek lényege szerint a felperes által beszerzett szakmai állásfoglalás és az ő szakértői véleménye között az ellentmondás a szakértői feladatot képező kérdéseket illetően csak látszólagos, mivel a hibás teljesítés, mint jogi tény tartalma eltér a kifejezés köznap értelmétől.

A Ptk. 305.§ (1) bekezdése szerint ugyanis akkor van (lehet) szó hibás teljesítésről, ha a szolgáltatott dolog a teljesítés időpontjában nem felel meg a szerződésben, vagy a jogszabályban meghatározott tulajdonságoknak. Tény, hogy az adott esetben a kirendelt szakértő is és a magánfelkérésre eljáró szakértő is megállapította, hogy a (jogelőd) felperes vállalkozásának tárgyát képező edényeken rozsdásodások láthatók. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy **F.F.** szakértő véleménye és a

magánszakértői vélemény között a lényegi kérdésben nem volt ellentmondás, ezért a szakértők együttes meghallgatására, vagy más szakértő kirendelésére nem volt szükség, hiszen az egyező megállapítások alapján a hibás teljesítés nem lehetett kétséges.

Alaptalan volt a felperesnek a lefolytatott bizonyítás eredményének mérlegelését támadó fellebbezése és az I.r. alperes e tárgyú csatlakozó fellebbezése is.

A Pp. 206.§ (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak az egybevetése alapján állapítja meg. A bizonyítékokat a maguk összességében értékeli és meggyőződése szerint bírálja el. A Pp-nek a határozatok tartalmát szabályozó 221.§ (1) bekezdése ezzel összefüggésben azt is előírja, hogy a bíróságnak az ítélete indokolásában a tényállás alapjaként elfogadott bizonyítékok megjelölése mellett azokat a körülményeket is meg kell röviden említenie, amelyeket a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett.

Az elsőfokú bíróság a felperes hibás teljesítését illetően a bizonyítékok mérlegelésével és az annak indokolásával szemben támasztott eljárási követelményeknek eleget tett. A bizonyítékok mérlegelésekor logikai hibát nem követett el és a perbeli következtetéseit helyesen vonta le. Ezért a felperes a fellebbezésében és az I.r. alperes a csatlakozó fellebbezésében a bizonyítás eredményének mérlegelését is kellő alap nélkül támadta.

Tévedett ugyanakkor az elsőfokú bíróság, amikor a megállapított hibás teljesítés miatt a nem javítható hibákra vonatkozó díjleszállítás összegének a felperes követelésébe való beszámításán túl a felperest a javítható hibák kijavítására is kötelezte.

Arra ugyanis nem volt eljárásjogi lehetőség, hogy az I.r. alperes a jelen perben hibás teljesítésre hivatkozva az ellenkérelmében a felperes kijavításra kötelezését eredményesen kérhesse.

A felperesnek az alperesekkel szemben előterjesztett kereseti kérelme pénzfizetésre kötelezésre irányult. Ez ellen a kereseti kérelem ellen az I.r. alperes a fizetési kötelezettsége hiányának, időelőttiiségének, vagy összecszerűsége megalapozatlanságának állításával terjeszthetett elő érdemi védekezést. A felperes kijavításra kötelezése iránt az I.r. alperes beszámítási kifogással sem élhetett. A Ptk. 296.§ (1) bekezdése szerint ugyanis a beszámításnak - illetőleg a beszámítási jog gyakorlásának - egyik alapfeltétele, hogy a követelés és az ellenkövetelés egynemű legyen. Beszámítási kifogást tehát az I.r. alperes a jelen perben csak pénz fizetésére vonatkozó ellenkövetelés fennállását állítva, annak beszámítása iránt terjeszthetett elő, a Ptk. 296.§ (1) bekezdésének rendelkezése alapján.

Az I.r. alperes által megjelölt kijavítás iránti igény ezért csak másik perben előterjesztett keresettel, a jelen perben pedig viszontkeresettel lett volna érvényesíthető. Viszontkeresetet azonban a jelen perben egyik alperes sem terjesztett elő. Ezért az elsőfokú bíróság - a Pp. 3.§ (2) bekezdésére és a Pp. 215.§ (1) bekezdésére figyelemmel - a kijavításra kötelezés tárgyában érdemi döntést nem hozhatott volna. Mindezekre tekintettel a Debreceni Ítéltábla mellőzte az elsőfokú bíróság ítéletének a felperest kijavításra kötelező rendelkezését és annak az ítéletben kifejtett indokait.

A felperes kereseti követelése összecszerűségének megalapozottsága szempontjából ugyanakkor jelentősége volt annak - az aggálytalan szakértői vélemény alapján megállapított - ténynek, hogy a 45 m³-es szóókád saválló acélból készített bélelése részben tervezői, túlnyomó részében azonban kivitelezési hibák, hiányosságok miatt hibás volt (korrodált, kilyukadt).

A rendelkezésre álló peradatok szerint a felperes az I.r. alperessel 2004. március 18-án külön (al)vállalkozási szerződést kötött 45 m³-es szóókád helyszínen elkészített bélelési munkáinak 2 500 000 Ft + Áfa vállalkozói díj ellenében történő elvégzésére. E szerződés megkötésekor a felperes előtt ismert volt az, hogy a szóókádat a megrendelő (a II.r. alperes) élelmiszergyártásra kívánja használni, ezért a bélelésnek rozsdamentes acélból kellett készülnie. A felperes által elkészített bélelés a korrodáltság és a kilyukadás következtében a rendeltetési céljára nyilvánvalóan alkalmatlan. Az olyan szolgáltatásért pedig, amelyet a megrendelő közölt igényének nem felel meg, illetőleg a rendeltetési célra nyilvánvalóan alkalmatlan, díjazás nem jár. Következésképpen a 45 m³-es szóókád bélelési munkáinak elvégzéséért a felperes a vállalkozói díja megfizetését alappal egyik alperestől sem követelhetette.

Ezen túl viszont az alperesek az engedményezett követeléssel összefüggésben a felperes további hibás teljesítését alaptalanul állították, mivel azt az aggálytalan szakértői vélemény nem támasztotta alá és az e körben tett állításaikat az alperesek egyéb módon sem bizonyították.

Mindezekre tekintettel a Debreceni Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének a II.r. alperessel szemben előterjesztett keresetet elutasító rendelkezését a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a II.r. alperest - az I.r. alperes (mint fővállalkozó) felé keletkezett, engedményezett tartozásaként - a felperes javára 7 935 074 Ft vállalkozói díj, valamint annak az elsőfokú bíróság által késedelmi kamatai megfizetésére kötelezte, és a keresetet a II.r. alperessel szemben ezt meghaladóan utasította el.

A marasztalási összeg meghatározásakor a másodfokú bíróság a felperes által követelt 11 695 174 Ft-ból (az elsőfokú bíróság ítéletében foglaltak szerint a hibás teljesítés miatt levont 760 000 Ft-on túl) beszámíthatónak (ezáltal levonhatónak) találta a szóókád hibája miatt az újrabélelés teljes költségét, bruttó 3 000 000 Ft-ot is, amely a marasztalási összeget 7 935 074 Ft-ra csökkentette az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított, 10 935 074 Ft-tal szemben.

Az I.r. alperes azonban alaptalanul kérte a csatlakozó fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének a marasztalása teljes mellőzésével történő (részbeni) megváltoztatását, az alábbiak miatt:

A Ptk. 330.§ (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy amennyiben az engedményezés visszterhes, az engedményező a kötelezett szolgáltatásáért a kapott ellenérték erejéig kezesként felel az engedményessel szemben.

Az irányadó nem vitás tényállás szerint a perbeli engedményezési szerződés megkötésével az I.r. alperes a II.r. alperessel szemben keletkezett vállalkozói díjkövetelését engedményezte a felperesre a vele szemben fennállt, elismert alvállalkozói díj-tartozásának

kiegyenlítése céljából. A visszterhes engedményezés leggyakrabban előforduló esete éppen valamely tartozás harmadik személlyel szemben fennálló követelés átruházásával történő kiegyenlítése. (BDT.2006.1364.)

Az I.r. alperesnek, mint engedményezőnek a Ptk. 330.§ (1) bekezdése szerinti kezesi felelősségét kizáró (a Ptk. 330.§ (1) bekezdésének a-b) pontjaiban meghatározott) körülmény a jelen esetben nem volt megállapítható, mivel a felperes és az I.r. alperes között létrejött engedményezési szerződés sem az I.r. alperes felelősségének kizárására, sem a követelés kifejezetten bizonytalan követelésként való átruházására utaló adatot nem tartalmazott. Ebből pedig az következik, hogy az I.r. alperes a Ptk. 330.§ (1) bekezdése szerint a II.r. alperes szolgáltatásáért a kapott ellenérték erejéig a felperes felé kezesként felel.

A megállapított tényállás szerint az I.r. alperes a II.r. alperessel kötött fővállalkozási szerződés keretében a felperes, mint alvállalkozó által elvállalt és elvégzett munkákért járó vállalkozói díját engedményezte a felperesre. Az előbbieken kifejtettek szerint azonban a II.r. alperesnek - az engedményezett összegtől eltérően - csak 7 935 074 Ft összegű a vállalkozói díj-tartozása az I.r. alperessel szemben, a hibás teljesítés miatt beszámított ellenkövetelések levonása után. Ezért a Ptk. 330.§ (1) bekezdése alapján az I.r. alperes kezesi felelőssége is csak ennek az összegnek az erejéig áll fenn.

A Ptk. 330.§ (1) bekezdésében meghatározott engedményezői kezesi felelősség a Ptk. 274.§ (1) bekezdésében szabályozott sortartó kezesség, amely azt jelenti, hogy az I.r. alperes csak abban az esetben köteles a felperes javára annak az összegnek a megfizetésére, amelyhez az engedményezés folytán jutott, ha a követelés a II.r. alperessel szemben nem hajtható be. Tény, hogy a II.r. alperes 2008. július 18-tól felszámolási eljárás alatt áll. A vele szemben keletkezett követelések érvényesítésére ezért „A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról” szóló, többször módosított 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 38.§-a szerint csak a felszámolási eljárás keretében van lehetőség.

Ebből következően az I.r. alperes a kezesi felelőssége alapján akkor és annyiban köteles az engedményezett követelést megfizetni a felperesnek, ha a II.r. alperes ellen indult felszámolási eljárásban (vagy annak esetleges, egyezséggel történő megszűnése esetén a tevékenységét folytató II.r. alperestől) nem térül meg.

A felperes a jelen perben mindkét alperestől ugyanazt követelte. Ezért a II.r. alperes mellett a mögöttesen felelős (sortartó kezes) I.r. alperes marasztalásának - feltételesen - nem volt akadálya.

Mindezekre tekintettel a Debreceni Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján ebben a részében is megváltoztatva a I.r. alperest is kötelezte a felperes javára (a kezesi felelőssége alapján feltételesen) a II.r. alperessel szemben megállapított marasztalási összeg erejéig, arra az esetre, ha az (egészben, vagy részben) a II.r. alperestől nem lenne behajtható, és az elsőfokú bíróság ítéletének a keresetet elutasító rendelkezését csak ezt meghaladóan hagyta helyben.

A Debreceni Ítéltábla döntése alapján a peres felek pernyertességének-pervesztességének aránya lényegesen megváltozott, amellet, hogy az elsőfokú bíróság a perköltség számításakor a felperes mintegy 70%-os pernyertességének arányát tévesen

határozta meg. A felperes pernyertessége ugyanis csak a marasztalási összeg jelentős leszállítása után, a Debreceni Ítéltábla döntése alapján vált ilyen arányúvá mindkét alperessel szemben. Ezért az alperesek ilyen arányból kiindulva kötelesek külön-külön megfizetni a felperes ügyvédi munkadíjból és a szakértői költség előlegezéséből eredően felmerült elsőfokú részperköltségét, a Pp. 81.§ (1) bekezdése alapján.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásából - arra történt hivatkozás nélkül - az is megállapítható, hogy az ügyvédi munkadíjból eredő perköltség összegét „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló, módosított 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3.§ (6) bekezdésének alkalmazásával határozta meg, a részperköltség összegén belül. A felperes javára így megállapított részperköltséget sem a felperes a fellebbezésében, sem az I.r. alperes a csatlakozó fellebbezésében nem sérelmezte. Ezért a Debreceni Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének az I.r. alperest a felperes javára 244 380 Ft összegű (rész)perköltség fizetésére kötelező rendelkezését nem érintette. Mellőzni kellett viszont az elsőfokú bíróság ítéletének az I.r. alperest a II.r. alperes javára (rész)perköltség fizetésére kötelező rendelkezését, mivel annak meghozatalára eljárásjogi lehetőség nem volt. Az elsőfokú bíróság ítéletének részben történt megváltoztatásával ugyanakkor a felperessel szemben a II.r. alperes is pervesztessé vált. Ezért kötelezni kellett a II.r. alperest is az I.r. alperessel azonos összegű elsőfokú (rész)perköltségnek a felperes javára történő megfizetésére.

A másodfokú bíróság döntése alapján már valóban kialakult mintegy 70-30%-os pernyertességi-pervesztességi aránynak megfelelően határozott az elsőfokú bíróság az illetékfeljegyzési jogban részesült felperes helyett az állam által előlegezett kereseti eljárási illeték viselése tárgyában. Ezért a Debreceni Ítéltábla a felperes és az I.r. alperes részéről az államnak fizetendő illeték összegét ugyancsak változatlanul hagyta. Arra tekintettel azonban, hogy az elsődlegesen marasztalt II.r. alperes az I.r. alperesnek nem a Pp. 51.§ a) pontja szerinti pertársa, nem lehetett az alpereseket az eljárási illeték egyetemleges megfizetésére kötelezni. Ezért velük szemben külön-külön kellett határozni a feljegyzett kereseti illetékből őket terhelő illetékrésznek az állam javára történő megfizetése tárgyában.

A felperesnek a marasztalási összeg 760 100 Ft-tal történő felemelése iránti eredménytelen, a szózáddal összefüggő fellebbezési kérelme pedig részben eredményes volt, emellett sikerrel kérte a II.r. alperes marasztalását is. Az I.r. alperes csatlakozó fellebbezése pedig a marasztalási összeg 3 000 000 Ft-tal történt leszállítása vonatkozásában vezetett sikerre. Az eszerint kialakult másodfokú pernyertességi-pervesztességi arányt szem előtt tartva határozott a Debreceni Ítéltábla akként, hogy a felperes javára az alperesek külön-külön egyenlőösszegű másodfokú (rész)perköltséget kötelesek fizetni, a Pp. 81.§ (1) bekezdése alapján, amely a felperest képviselő ügyvéd munkadíjából eredően merült fel. A részperköltség összegét a Debreceni Ítéltábla a Pp. 79.§ (1) bekezdése alapján, hivatalból határozta meg, „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló, módosított 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3.§ (5) bekezdésének és a 4/A.§-ának figyelembevételével, azonban alkalmazva a 3.§ (6) bekezdését is, arra tekintettel, hogy a másodfokú eljárásban tárgyalás tartására nem került sor.

A felperes a számára engedélyezett illetékfeljegyzési jog alapján, a felszámolás alatt álló I.r. alperes pedig „Az illetékekről” szóló, többször módosított 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) az Itv. 78.§ (1) bekezdésének i) pontján alapuló illetékfeljegyzési joga folytán nem rótt le fellebbezési-, illetőleg csatlakozó fellebbezési eljárási illetéket. Az állam által előlegezett (az Itv. 46.§ (1) bekezdése és a 39.§ (3) bekezdésének c) pontja alapján meghatározott, 69 600 Ft összegű) feljegyzett fellebbezési eljárási illetékből a felperes az eredménytelen fellebbezésével arányosan 45 600 Ft-ot, az I.r. alperes és a II.r. alperes pedig külön-külön 24 000 - 24 000 Ft fellebbezési eljárási illetékrészt kötelesek az államnak megtéríteni az Itv. 74.§ (3) bekezdése folytán alkalmazott 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 13.§ (2) bekezdése és a Pp. 81.§ (1) bekezdése alapján.

A feljegyzett csatlakozó fellebbezési eljárási illetéknek az Itv. 46.§ (4) bekezdése alapján meghatározott 350 900 Ft összegéből pedig - ugyancsak e jogszabályok alapján - a felperest 100 000 Ft, az alpereseket pedig külön-külön 250 900 - 250 900 Ft illetékrész terheli.

Debrecen, 2009. május 12.

Erőss Károlyné Dr. Vajvoda Ildikó sk. a tanács elnöke, Dr. Riczu András sk. előadó bíró, Dr. Szűcs Lajos sk. bíró

A kiadmány hitelül:

-kiadó-